

Konwersatorium z chemii ciała stałego
Specjalność: chemia budowlana

ZESTAW 2

Podstawowe prawa i wzory krystalografii geometrycznej

- Pas płaszczyzn – prawo pasowe
- Ważniejsze wzory krystalograficzne: objętość komórki elementarnej, odległości międzywęzłowe i odległości międzypłaszczyznowe

Zadanie 1

Obliczyć wskaźniki (hkl) ściany kryształu należącej równocześnie do dwóch pasów, których osie są określone symbolami $[20\bar{1}]$ i $[\bar{6}41]$.

Zadanie 2

Obliczyć wskaźniki (hkl) płaszczyzny należącej równocześnie do pasów o osiach $[110]$ i $[001]$. Wskazać równaniem pasowym, że płaszczyzna ta może należeć również do pasa, którego osią jest prosta $[111]$.

Zadanie 3

Sprawdzić, czy płaszczyzny o symbolach $(\bar{1}10)$, $(\bar{3}11)$ i $(\bar{1}\bar{3}2)$ należą do wspólnego pasa, Jeśli tak, podać symbol osi tego pasa.

Zadanie 4

Jaki jest symbol osi pasa, do którego należą ściany o symbolach (112) i (341) . Można też napisać inaczej: $[(112)/(341)]$.

Zadanie 5

Obliczyć odległość międzypłaszczyznową d_{hkl} zbioru równoległych płaszczyzn (211) , znajdujących się w rombowej sieci przestrzennej, jeśli: $a_0 = 1 \text{ \AA}$, $b_0 = 2 \text{ \AA}$ i $c_0 = 4 \text{ \AA}$.

Zadanie 6

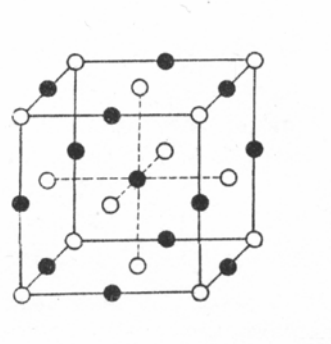
Obliczyć odległość międzypłaszczyznową d_{110} w regularnej sieci przestrzennej, jeśli $a_0 = 4,1 \text{ \AA}$.

Zadanie 7

Obliczyć wskaźniki (hkl) zbioru płaszczyzn w regularnej sieci przestrzennej, jeśli znana jest odległość międzypłaszczyznową $d_{hkl} = 1,74 \text{ \AA}$ i wymiary komórki elementarnej $a_0 = 3,90 \text{ \AA}$.

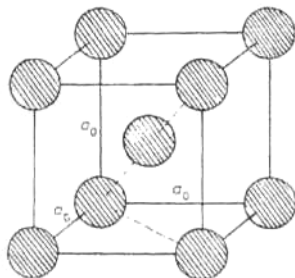
Zadanie 8

Komórka elementarna NaCl należy do układu regularnego. Rozmieszczenie jonów chloru i sodu w komórce elementarnej przedstawiono poniżej. Znajac gęstość kryształów soli ($\rho = 2,16 \text{ g/cm}^3$), obliczyć wymiary komórki elementarnej.

Zadanie 9

Krystaliczna komórka elementarna α -Fe należy do układu regularnego (rysunek poniżej). Długość krawędzi komórki $a_0 = 2,86 \text{ \AA}$. Na podstawie rozważań geometrycznych w sześcianie obliczyć odległość między najbliższymi atomami znajdującymi się na prostych sieciowych [111] oraz [110]. Określić bazę dla komórki krystalicznej α -Fe.

Położenie atomów żelaza w krystalicznej komórce elementarnej α -Fe.

Zadanie 10

Kryształ jednoskośny ma parametry komórki elementarnej: $a_0 = 5,00 \text{ \AA}$, $b_0 = 6,00 \text{ \AA}$, $c_0 = 8,00 \text{ \AA}$ i kąt $\beta = 115,0^\circ$. Wyznaczyć d_{101} .

Zadanie 12

Parametry komórki elementarnej kryształu AlB_2 są następujące: $a = b = 3,00 \text{ \AA}$, $c = 3,24 \text{ \AA}$, $\gamma = 120^\circ$; atomy glinu posiadają współrzędne: $0,0,0$; natomiast atomy boru znajdują się w pozycjach: $1/3, 2/3, 1/2$ oraz $2/3, 1/3, 1/2$

- narysuj rzut 4 komórek elementarnych tej struktury na płaszczyznę (001),
- oblicz najkrótszą odległość Al-B
- oblicz gęstość kryształów AlB_2

